

R.D. Jacobi Marchantii Vitis Florigera

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

7. Profer lumen cæcis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56381](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56381)

des etiam tur filigantibus pro peccatis eorum, per preces meas qua-
B. M. V. liber hora aliquo modo mitigantur. Ita lib. 4. Revelat.
in uoca- canis. Recte ergo pro his Maria supplicamus, &
gunt. dicimus: Solue vincula reu.

Hinc & illa pia Prosa in Ecclesia Leodiensi, &
plebique alijs, decantatur, & ad Beatam Virginem
canti lugubri dirigitur:

1. Lugentibus in purgatorio,
Qui purgantur ardore nimio,
Et torquentur ignis incendio,
Subueniat tua compassio.

O M A R I A.

2. O Fons patens qui culpas abluas,
Omnes lauas. Et nullum respicias,
Manum tuam extende miseris,
Qui sub paena languent cantibus,

O M A R I A.

3. Ad te pia suspirant mortui,
Cupientes de paena erui,
Et adesse tuo conspectui,
Et aeterni gaudij perfrui,

O M A R I A.

4. Clauis David qui colum aperis,
Non bona succurro miseris,
Qui tormentis torquentur asperis,
Eiue eos de domo carceris,

O M A R I A.

5. Laxius forum, Norma cre. lentium,
Vera salus in te sperantium,
Pro defunctis sis tibi studium,
Assidue orare Filium,

O M A R I A.

6. Benedicte per tua merita,
Te rogamus mortuos iucita,
Et dimittas eorum delicta,
In requiem sic eis semita,

O M A R I A.

Certe Beatissima Mater plena plane est Misericor-
dia & Pietatis, ad intercedendum pro pie defun-
ctis, qui in statu sunt satisfacti di. Quapropter &
in Sodalitio Carmelitano extat *Bulla Sabbatina*
sibi vocant, in qua testatur Ioannes 22. Pontifex
sibi apparuisse B. Virginem, & promississe se pios cul-
tores suos erepturam e carceri: & vinculis purgato-
rijs sabbatho primo ab eorum obitu, si Officiu diu-
num vel Virgineum, singulis diebus recitauerit, aut
feria quarta & sabbathis a carnibus abstinuerit, se-
cundum leges huius Sodalitij, de qua re alibi plura.

Imitanda itaque nobis est Misericordia Virginis
ergo animas purgatorio carcere detentas vt Reas
siquensque tum ad Christum Dominum, tum ad
Mariam debet esse nostra oratio, vt eas e vinculis
ignis eripiant. Hoc quam sit Deiparae gratum, vi-
sa est significasse Ioanni Ximeni, Societatis Iesu
Coadiutori, pietatis & sanctitatis fama celebri. Hic
cum in Festo omnium Sanctorum eoram imagine
B. Virginis animas in Purgatorio detentas mila-
tus, pro his Deum oraret, doleretque tam parum
a vniuersis fidelibus adiuuari, audiuit sibi inclamari

Ximene, memor esto animarum Purgatorij. Quave-
ce ita permotus est, vt ab eo tempore vique ad obi-
tum, per octo circiter annos, omnia opera sua, tam
interna, quam externa, tam deuotionis, quam mor-
tificationis, in suffragium earum animarum abra-
lerit Ita habetur in vita P. Baltasaris Aluarez c. 45.

LECTIO VII.

Thema. Profer lumen caeci.

Mariae nomen non pauci sic interpretantur, vt
idem sit quod ILLUMINATRIX. Et vetè o-
mnium Illuminatrix merito audit, quae illum Orbem
Solem protulit, de quo scriptum est: Dabo te in lucem
gentium, vt sis salus mea usque ad extremum
terrae. Et rursus: Populus, qui habitabat in tenebris,
vidit lucem magnam, habitantibus in regione umbrae
mortis lux orta est.

Antiqui, vt significarent mulierem pregnantem,
solebant pingere Solem, & in medio eius stellam:
sicque indicabant, quod sicut Stella lucem accipit
à Sole, eodem modo infantem accipere à Mater-
nis visceribus vitam. Hoc iam inuestum videmus,
dum MARIAM patientem consideramus. Non eni-
m hic Stella in sinu Solis cernitur, sed Sol in si-
nu Stella agnoscitur. Maria enim Stella est, Sol
Christus, qui in gremio Mariae reperitur, & ex
eius sinu ortum ducit, vt illuminet his, qui in tene-
bris & umbrae mortis sedent, ad dirigendos pedes
nostros in viam pacis. Sic ergo merito ad Mariam
fuerit & ad Iesum, illud dirigitur: PROFER LUMEN
CAECIS.

Multiplices autem sunt caeci, qui egent lumine
& ope Illuminatricis Mariae.

Primo caeci corpore ad eius recurrunt auxilium,
quia non curat eius meritis & intercessione caeci-
tatem corporalem à multis depulsam fuisse. Nam
quod de Filio eius in terris agente & miracula o-
perante pronuntiatum fuit: *Caeci vident, claudis am-
bulant, leprosi mundantur, surdi audiunt, mortui re-
surgunt*, id singulis etiam saeculis fieri cernimus,
Maria à Filio idipsum impetrante, & miracula pa-
trante per Imagines suas varijs in locis sibi speciali-
ter dicatis. Nec opus est hac de re miracula cetero
prolixiori stylo, cum Sole clariora sint nonnulla,
ita vt non possint negari nisi ab his, qui caecis cae-
ciores sunt, à spiritu Satanæ ad contradicendum
impulsi.

Nec silentio tamen hic praeterendum, quod
paucis ab hinc hebdomadis nobis relatum est
contigisse in vicinia Civitatis Sedanensis. Est ibi pa-
gus distans vnâ circiter hora à vrbe diDa, in qua
Virgo Maria colitur in quadam pia imagine, non
sine concursu populozum, & paratione nonnul-
lorum miraculorum. Haereticus quidam irridens
haec miracula, dicebat ubi esse domum canentem caeci-
tatem, ideoque conuenire illum eodem miti, ubi
Deiparae imago miraculorum est operatrix. Audi
quid in peccam huius blasphemiae contigerit: non
caeci.

WANT

enim hoc Deus & Maria inultum debuit relinque-
re. Percussus est ipsemet cecitate, ita ut diuinam
opem & MARIAE patrocinium cogere implo-
rareque potentiam in operandis miraculis ag-
nosceret. Fecit id, facti sui magnopere poenitens,
& postmodum testatus est sanctorum. Ita mihi reuol-
uerunt, qui id ipsum amore publico aduerunt in
ipsa ciuitate sedauentis. Ac propediem circum-
stantia specialis huius facti dabuntur luci, ut
agnoscatur quam verum sit. *Maria profert lumen
caecis.*

Secundo, caeci mente multi sunt, qui oculos ha-
bent, & non vident lucem, immo illam oderunt.
Tales sunt non solum haeretici & infideles, qui lu-
cis Fidei sunt ofores, mira quadam cecitate tene-
bras amantes, sed etiam illi, qui voluntarie in pec-
catis grauissimis & tenebrosissimis permanent, lon-
ga nocte compediti, ita ut de illis dicere possimus,
quod de Aegyptijs in triduo tenebrarum dicitur.
*Dum putant se latere in obscuris peccatis, tenebroso
oblitus uelamento dispersi sunt, paucos horrende
& percutiunt. Et illis superposita erat grauis nox-
a, imago tenebrarum quae superuenit illis erat. Nempe
de tenebris pergunt ad tenebras, sicut caeci pal-
pantes, & tandem de uoluntate in tenebras aeter-
nas, nisi flux & manusque coelestis specialis auxilio
praeruat, & cecitatem tergat. Hanc impetrat Ma-
ria nonnullis opem specialem, ideoque illi canim-
us: *Profer lumen caecis.**

Inter hos caecos quondam fuit S. Augustinus, ut
ipse fateatur, cum in Confessionibus suis, tum in So-
loquijs, ubi suam deplorat cecitatem, simulque
gratias agit Deo illuminatori suo. *Va, va, tenebrae
meae, va, va caecitati, in qua non poteram videre lumen
caeli. Va, va praerita ignorantia mea, quando non co-
gnoscebam te Domine. Sed gratias tibi illuminator me-
us, quia illuminastime, & cognouit te. Et rursus
idem S. Augustinus fateatur se ex paupere, dum agno-
uit tenebras suas, & abyllum tenebrarum, in qua ia-
cuerat. Erat, inquit, nubes magna & tenebrae ante
oculos uisus meae, ita ut non uiderem Solem iustitiae
& lumen ueritatis. Inuoluebar in tenebris Filij tene-
brarum. Caecus eram, & cecitatem meam amabam. Et ad
tenebras per tenebras ambulabam. O quam inulti es si-
miles, uel in errore mentis, uel in luxuria carnis ma-
gna cum cecitate iactes! Sed si eum tandem Dominus
repperit, & eduxit e tenebris & umbrae mortis, ceteri
& illa ad id ipsum cooperata est, quae profert lumen
caecis, nouitque alios ei similes simili caligine & ce-
citate detentos adiuuare efficitur.*

Tertio in omni statu & conditione hominum
caecos esse reperit, quia oculos habeat impios
passione multiplici, ne agnoscat lumen caeli. Cul-
pas avaritiae quorundam oculos impleuit &
terra, ut ob terrenum lucrum uix possint respicere
coelum. Echi similes sunt Talpis, qui oculis cap-
ti terrae inhiant, terram fodiant & accumulunt.
Luxuriosa concupiscentia alijs obducit oculos
& excaecat, sicut steruus arundinis calidum ocu-
cum lassum quatum eius praebent.

los Tobia excaecauit, Inuidia & odij virosus hu-
mor miram nonnullis effudit caliginem in ocu-
los eorum incidens, ita ut instat Heli non possint
inspicere lucernam Dei ardentem. Denique, repe-
riuntur & aliqui ita cecitate percussi, ut sint sicut
ciuitas Sodomae, qui non poterant offitium iusti
Lothi reperire; non possunt enim hi pro cecitate
agnoscere offitium poenitentiae. O MARIA, tu potes
omnibus his caecis lucem proferre, si digneris ocu-
los tangere. Immo etiam caeci sint a Natiuitate,
quia nunquam seauerunt benedictae; benedicta
manu tua eorum pores cecitatem abstergere, tol-
lendo ab oculis eorum caenam auaritia, steruus li-
bidinis prauas, uenenum inuidiae, caliginem impo-
nitentiae. Hoc igitur tua petage Materna pietate,
pro illis enim toto cordis eximus tibi clamore:
Profer lumen caecis.

Quarto, quidam caeci sunt ex mentis praesum-
ptione & uanitate, dum iactant se oculos habere, &
clare videre, nec se ipsos uident. De his dicitur cri-
dam: *Tu dicis, quia deus sum, & nullus ego. & ne-
scis quia miser es, & miserabilis. & tangere, & caecus,
& natus Collyrio in ungue oculorum, ut uideat. Hoc
Collyrium petendum est a MARIA Virgine, qui
pellatur ne xius humor huius saeculi cum puluere
uanae commixtus, caliginem oculis inducens,
& magnum exinde confusionem ingenerans. Sed
quodnam est hoc Collyrium, seu medicamentum?
Humilitas est, quae perspicuitatem oculis spiritua-
libus affert, ut homo seipsum agnoscat, & nudita-
tem, ac inopiam suam. Haec nos facit clamare ad
Dominum, instat caeci illius qui praetereunte Iesu
inclamabat: *Iesu Fili David, miserere mei.* Inteu-
gatusque a Domino: *Quid uis ut faciam tibi.* Re-
spondit: *Domine, ut uideam.* Teramur & nos magno
uifus spiritualis desiderio, & ad Iesum, & ad Ma-
trem Iesu uota dirigamus, ut uideamus. Sicut enim
Dominus illuminat caecos, & saluam sapientiae lue-
luto nostro commiscens ex ore suo: ita & Maria,
Domina nostra, profert lumen caecis, hincens ocu-
los saluatoris Filij sui, quia ex illa Collyrium aq-
uis conficit, & commiscet cum felle amaritudinis
passionis eius. Salua enim ista, & fel, ualent ad uin-
gendos oculos, in quibus fuerit albugo, nam per
illa sanantur. Et qui antea non uidebant lumen cae-
li, nec iudicia Dei, nec poenas inferni: nec miseriam
ac infelicitatem animi sui, impingentes & contru-
unt oculos, & dicunt: *Ergo errauimus a uia uerita-
tis, & lumen iustitiae non illuxit nobis, & sol intel-
ligentiae non est ortus nobis. Lassati sumus in uia inie-
quitate, & perditionis. & ambulauimus uias diffici-
les, uiam autem Dei ignorauimus.* Talia dicunt
quidam in inferno, sed sero nimis & infructuose.
Talia & aliqui dicunt, & quidem sero & infructuose,
dum adhuc in uia agunt, & per uiam licet eis ve-
lites caelesti ambulare poenitentia duce, & MARIA
& excaecat, sicut steruus arundinis calidum ocu-
cum lassum quatum eius praebent.*

4. Caeci ex
mentis
praesum-
ptione &
uana-
tate.
Apoc. 3.

Sap. 5.

Appo-
D 2

2. Caci-
mente, ut
haeretici
inflalet
Cec.

Sap. 17.

Exempla
est S. Au-
gust. So-
lilo. c. 33.

3. Diuersis
passioni-
bus caeci.

Mala scens va- gus. Gula- bricus quomodo olim de- pictus.

Apposita quidam antiqui inuentum cæcam & in vita lubricam volentes nobis repræsentare, depinxerunt adolescentem oculis velatum, pectore & capite nudum, manu dextra colligatum, ambulante per præcipitium & iter lubricum. Sed huic Adolescenti retrò aderat figura Senis cuiusdam, eo schemate quo depingi à nobis solet Tempus : & Senex ille ei paulatim detrahebat fila singula veli, quo erat obvelatus, ita vt tandem clarè videret. Significabatur itaque hac pictura Adolescentia, quæ non erubescit ob nuditatem, effrons & audax capite erecto ob arrogantiam, dextram habens ligatam sinistra libera, quia vix quippiam dextrè agit, sed sinistra omnia libertate licentiosa & præsumptuosa, per quam præcipiti gressu ruit in varia lubrica & damnoisa peccata : donec tandem ætatis progressu incipit sapere, & præteritam vanitatem & ignorantiam agnoscere, paulatim velo discillio à Tempore retrò stante. Adiciamus & hic, Virgineum Beatissimam, quæ temporis & ætatis nostræ curam habet, Adolescentibus quos adamat hoc velum excæcans detrahente, vt clarè tandem videant, in quibus versentur periculis : eiusque vincula detrahere discolorere, vt opera sua rectius agant, vitantes lubricum & præcipitium, quod antea ob cæcitatem non prævidebant. Propterea igitur iure ei dicimus: *Solve vincula res: Profer lumen cæcis.*

faciens pacem, & creans malum. Hæc mala pœna, cum non sint absolute mala, non nisi sub condicione à nobis depelli exposcendum est, si scilicet ita expediat saluti nostræ. Hæc ergo conditio subdeprecantes illud à nobis dirigitur: *Mala nostra pelle.* Ceterum, innumerabilia sunt mala, quibus homo cingitur durante hac misera vita, pro quibus gemitus meritò in eorum edit, dicens cum Plate: *Leuauis oculos meos in montes, vnde venies auxilium mihi.* Iustar Montium sunt Sancti, qui in cœlis minorum vertice fulgent, possuntque nobis auxiliari, quia apud Deum potentes sunt: scintilleque mala nostra, & ea inuentur non sine compassione, quia per similia transire eos oportuit. Mons autem in vertice montium est Maria, quæ vsque ad Deitatis solium sublimitatem suam exiit: vnde later omnes est potentissima, & simul promptissima ad succurrendum. Id eod seuerius dixit Plates: *Sicut oculi ancille in manibus Domine sue, ita oculi nostri ad Dominum Deum nostrum, vt misereatur nostri.* Similiter & dicere possumus: *Sicut oculi ancille in manibus Domine sue, ita oculi ad DOMINAM nostram, vt misereatur nostri.* Miserece nostri, o piissima Domina, quia multum repleti sumus deprecatione. Repleta est malis anima nostra, & vita nostra inferno appropinquauit.

LECTIO VIII.

Mala nostra pelle: Bona cuncta posce.

Pro quibus malis pellendis. Et bonis poscendis. In uocanda B. M. V. Mala sine duplici culpa.

Duplicia mala, quæ possumus petere per Virgineis Mariæ intercessionem, & apud Filium auctoritatem à nobis depelli. Primi generis sunt mala culpa, hoc est, peccata, quæ quia absolute mala sunt, nec à Deo proueniunt, quia *Deus eius non est auctor, cuius est vltor*, teste d. Augustino) ideo vt ea amoluerit à nobis, suppliciter & simplicitate debemus deprecari: nullamque hic oportet iactare conditionem. Cum enim Deo absolute displiceant, & grauissimè noceant nobis, ac retardent à summo bono, gratiaque diuina nos priuent, odio ea habere, & omni nitu à nobis auertere necesse est. Sic iuvat feruenter orare Deiparam Virgineam, vt compassionis suæ oculis nos respiciens, & infirmitates nostræ commiserans, liberet nos à peccatis præteritis, præsentibus & futuris, & huc tendit ille versus, *Mala nostra pelle.*

Sunt impendia nobis mala spiritalia, sunt & corporalia: sunt interna, sunt & externa: sunt temporalia, sunt & æterna: à quibus omnibus Mariæ Virgineis ope liberamur. Quidam diabolicis suggestionibus intus vexantur, internis que tentationibus agitantur. Et cuiusnam felicitis auxilium implorabunt, quam Mariæ, & cum gemitu dicentes: *Mala nostra pelle?* Sunt qui patiuntur inquietudinem animi & conscientie angorem, tristitiam turbulentam, acediam opprimentem, aliasque tenebras interiores: iam non hæc grauiora mala: Sed illa luce sua dispellere potest auxiliatrix Mariæ. Hæc nempe sunt interna & spiritalia mala, pro quibus pellendis celeste auxilium est necessarium. Sunt & alij qui affliguntur infirmitatibus, persecutionibus, periculis, & in dijs inimicorum, aliisque acciditibus deplorabilibus, quæ se, et familiam, vel consanguineos, vel affines concitant. Certè hæc vita scætar innumeris miseris & afflictionibus. Nec ferè elabitur dies aut hora, quin aliquid triste aut funestum accidat. In figura huius rei primus nuntius, qui annuntiabat Jobo isfortunium quod acciderat, vix verba expleuerat, quin secundus aliquid duntiarer, mox deinde & tertius, illi cò & quartus. Sic funesta funestis, nunq nuntius succedebant, delig nantes quid in hac miserie uolubili rota contingat. Sicut enim in rota molendini continua reuolutio est, axisque axem trudit, gradus gradum in aquam impellit & mergit; quod si mergat sursum, mox reuoluitur deorsum: ita se habet vita nostra, hora horam, dies diem trudit, & in miserias nouas impellit, nouasque sollicitudines: si ex

Mala pœna.

Secundi generis mala vocant Theologi mala pœna: Et sic vocantur omnia, quæ nobis molesta sunt, afflictionesque & pœnas nobis infligunt, si cò & quartus. Sic funesta funestis, nunq nuntius succedebant, delig nantes quid in hac miserie uolubili rota contingat. Sicut enim in rota molendini continua reuolutio est, axisque axem trudit, gradus gradum in aquam impellit & mergit; quod si mergat sursum, mox reuoluitur deorsum: ita se habet vita nostra, hora horam, dies diem trudit, & in miserias nouas impellit, nouasque sollicitudines: si ex

Amos 3.

De hoc malo intellige illud: *Si est malum in ciuitate quod non feceris Dominus. Et rursus: Ego Dominus, & non est alter formans lucem, & creans tenebras,* miserias nouas impellit, nouasque sollicitudines: si ex

